

Op Hagen is het fantastisch wandelen. Bossen, lanen, akkers, weilanden, boerderijen, vennen en poelen wisselen elkaar af. Vroege wandelaars hebben een grote kans op een ontmoeting met een eekhoorn of ree. In het voorjaar kunt u luisteren naar de concerten van vele kikkers en is ook de opvallende roep te horen van de groene en de zwarte specht.

Hagen bestond al in de 15de eeuw. Vanaf 1680 was het eigendom van de families Van der Capellen en Van Regteren. In de 19de eeuw werd het landgoed aan de bezittingen van kasteel Keppel toegevoegd, dat daarmee zijn bezittingen sterk vergrootte. Geldersch Landschap & Kasteelen kocht Hagen in 1973 van de familie Beelaerts van Blokland, die het begin 20ste eeuw in bezit had gekregen. Na aankoop is het bezit nog verder uitgebreid, onder andere door ruiling van grond met boeren.

Wandelroutes

In het gebied zijn drie wandelroutes uitgezet:

- Een gele route van ca.7,5 km (nummers 1 t/m 12)
- Een rode route van ca. 2,5 km (nummers 1, 2, 10, 11 en 12)
- Een oranje route van ca.1,5 km (nummers 1, 2 en 10).

Deze route is tevens geschikt voor rolstoelgebruikers.

1 Bijzondere plantensoorten

Een groot deel van de graslanden op Hagen wordt extensief begraasd met vleeskoeien. Door deze vorm van beheer groeien er vele waardevolle plantensoorten, zoals echt walstro en grasklokje in de drogere delen en kale jonker en dwergbies in de vochtigere delen.

2 Poelen

In deze poelen komen zeldzame amfibieën voor zoals de heikikker, kleine watersalamander en kamsalamander. Door aanleg van extra poelen probeert GLK het voortplantingsbiotoop van deze dieren verder uit te breiden.

3 Bosbeheer

In een groot deel van Hagen vindt zogenaamd geïntegreerd bosbeheer plaats. Dit betekent dat hier ruimte is voor zowel natuur, recreatie als houtproductie. Het hout van de zomereik en acacia wordt gebruikt om de slagbomen, hekken en rasterpalen in dit gebied te maken.

4 Grove dennen

Aan de rechterkant ziet u grove dennen van circa 100 jaar oud. Deze soort werd vroeger gebruikt als stuthout in de mijnen. Gestreefd wordt naar behoud van deze oude grove dennen als cultuurhistorisch element.

5 Meidoorn

U passeert een grasland, met hierin meidoornstruweel. Dit struweel biedt verschillende vogels de mogelijkheid om ongestoord een nestje te kunnen bouwen en hun jongen groot te brengen.

6 Graslanden

De graslanden op Hagen zijn verpacht. In de zomer is vooral langs de randen een mengeling van typische akker(on)kruiden te zien, zoals klaproos, korenbloem, echte kamille, bolderik, kromhals en akkerviooltje. Talloze vlindersoorten worden hierdoor aangetrokken.

7 Het 'Grote Ven'

In 1990 en 2007 is een deel van dit ven uitgebaggerd. Veel plantensoorten die kenmerkend zijn voor voedselarme vennen hebben zich hierdoor weer uitgebreid of zijn teruggekeerd. Er zijn zelfs nieuwe soorten bijgekomen, zoals pilvaren, drijvende waterweegbree en wateraardbei.

8 Hakhout

Een groot deel van Hagen bestond vroeger uit eiken- en essenhakhout. Dit waren bomen die eens in de 10 tot 25 jaar laag afgezaagd werden, waarna de stobben weer uitliepen met meerdere nieuwe stammen. De eikenbast werd gebruikt in de leerlooierij en het overige hout werd gebruikt als brandhout. Na de uitvinding van chemische looistoffen verdween de economische waarde van hakhout. Veel hakhoutpercelen werden vanaf die tijd niet meer beheerd. Men liet toen vaak één gespaarde telg of loot groeien, zodat deze zich tot boom kon ontwikkelen. Aan uw rechterzijde ziet u een perceel waar dit is gebeurd.

9 Rasterpalen

Bij de T- splitsing ligt een verpacht grasland. De rasterpalen en het toegangshek zijn gemaakt van eikenhout, afkomstig van dit landgoed.

10 Vlinderbaan

Aan uw linkerkant ligt een zogenaamde 'vlinderbaan'. Dit hakhoutperceel vormt een verbingszone tussen akkers, graslanden en heideterreinen voor dagvlinders en vleermuizen. Aan de rechterkant staat een singel van els en hazelaar. Ook singels zijn belangrijk voor vlinders en andere diersoorten om zich te kunnen oriënteren en verplaatsen.

11 Rabatten

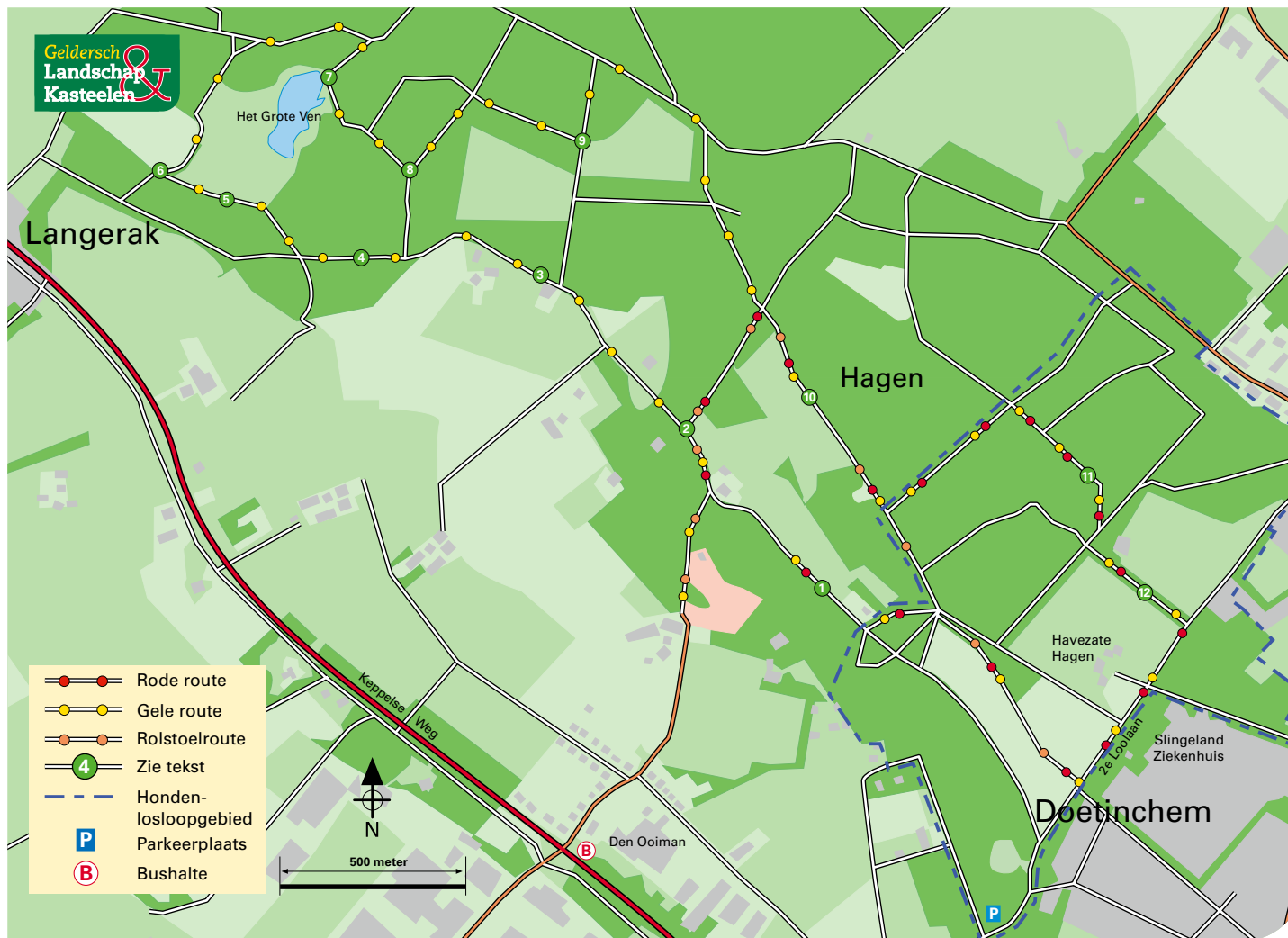
In een deel van de loofbossen in dit gebied is te zien dat het er vroeger erg nat was. Er werden destijds greppels gegraven voor de ontwatering. Op de hogere stroken grond daartussen werden bomen geplant, de zogenaamde rabatten. Als u goed kijkt kunt u deze hier zien liggen.

12 Havezate Hagen

Aan de rechterkant ligt kasteel de Kelder. Vroeger noemde men dit gebouw havezate Hagen. De huidige eigenaar is de familie Beelaerts van Blokland. Zij wonen bij het kasteeltje en doen er alles aan om het in oude staat te herstellen. Het is mogelijk het kasteel te huren voor bijvoorbeeld diners, ontvangsten en feesten. Ook kunt u er uw huwelijk laten voltrekken. Meer informatie:

www.kasteeldekelder.nl

Honden

Aangelijnd toegestaan. In het omliggende gebied mogen honden loslopen op wegen en paden (zie kaart), max. 2 per begeleider.

Toegankelijkheid

Het gebied is opengesteld voor wandelaars op wegen en paden, van zonsopkomst tot zonsondergang.

De (onverharde) wandelroutes zijn minder geschikt voor rolstoelen en kinderwagens. Hiervoor is een aparte route aangelegd. Deze start op hetzelfde punt als de gele en de rode wandelroute.

Bereikbaarheid

Openbaar vervoer

Bus Arnhem – Gendringen, halte de Ooiman of de lijndienst Zutphen – Doetinchem, halte Slingeland Ziekenhuis. Hiervandaan is het 5 minuten lopen naar het startpunt van de wandelingen aan de 2de Loolaan.

Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de OV Reisinfo, tel. 0900-9292 of www.9292.nl.

Eigen vervoer

A18 richting Doetinchem, neem afslag 3 Doetinchem. Rechtsaf Europaweg volgen (borden Slingeland Ziekenhuis

aanhouden), eerste weg rechtsaf Ruimzichtlaan verderop stoplichten, links aanhouden wederom (borden Slingeland Ziekenhuis) volgen. Ruimzichtlaan gaat over in Kruisbergseweg nadien eerste weg linksaf Groenestraat deze volgen tot 2de Loolaan, linksaf 150m parkeerplaats.

Geldersch Landschap & Kasteelen
Postbus 7005
6801 HA Arnhem
Telefoon (026) 355 25 55
(kantooruren)
info@glk.nl

© CLK, juli'15

wandelfolder

www.glk.nl

